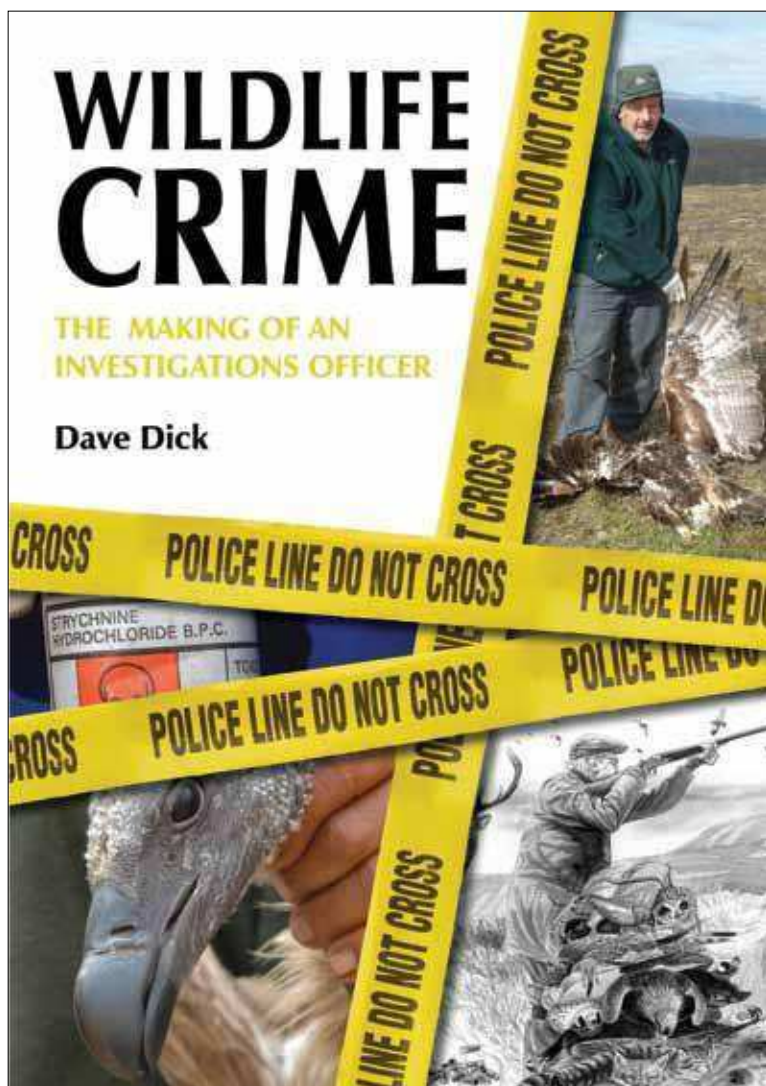

Noziegumi pret dzīvo dabu

Drīz pēc iepriekšējā "Putni dabā" numurā publicētās grāmatas "Life with Birds" recenzijas uzrakstīšanas saņēmumu no izdevniecības ziņu: "Nosūtījām jums grāmatu "Wildlife Crime" un ceram redzēt recenziju." Nedaudz samulsu... Pārskatot iepriekšējo saraksti, pārlicinājos, ka tiešām esmu tam piekritis. Kas solīts – solīts, lai gan doma par šo grāmatu mani nesajūsmināja – gaidīju, ka tas būs formāls pārskats par visiem iespējamiem noziegumiem pret dzīvo dabu. Saņēmis grāmatu un izlasījis tās anotāciju, sadugu vēl vairāk – izrādās, ka runa būs galvenokārt par putnu nelikumīgu nogalināšanu, turklāt Skotijā. Vai tad Latvijas lasītājam kaut kas tāds vispār ir aktuāls? Gadās, protams, ka kāds Latvijā piļu medībās nošauj kādu nemedījamu putnu vai zivju dīķu saimnieks "pa kluso" noslaktē kādu zivju gārni, kas barojas tā dīķī, bet par ļoti būtisku problēmu putnu nelikumīgu nogalināšanu Latvijā uzskatīt nevar. Ak, kā es kļūdījos!

Mana pirmā kļūda bija grāmatas novērtēšana par formālu pārskatu. Tās autors Deivs Diks ievadā raksta: "Mana pirmā doma bija vienkārši aprakstīt dažādas noziegumu pret dzīvo dabu kategorijas, izmantojot neskaitāmos gadījumus, kuros biju iesaistīts. Izdevējs mani pārlicināja rakstīt autobiogrāfisku stāstu." Varu tikai izteikt visu cieņu izdevējam par autora pārlicināšanu, jo šāds ļoti personisks stāstījums ir ieguvis īpašu garšu, un tas, ka stāsts ir par zemi, kurā neesmu bijis, un problēmām, kas mums nav aktuālas, kļūst otršķirīgi.

Deivs Diks 25 gadus strādājis par noziegumu izmeklētāju LOB "lielajam brālim" – Lielbritānijas Karaliskajai putnu aizsardzības biedrībai (RSPB). Nav brīnums, ka, strādājot šādu darbu un ikdienā saskaroties ar noziegumiem, cilvēks kļūst nikns. Lasot Dika grāmatu, ik pa laikam acu priekšā uznira *BirdLife Malta* bijušais direktors, kas mirdzošām acīm rādīja attēlus ar nošautiem putniem un teica: "Es gribu, lai jūs šo redzat un dusmojaties!" To pašu dara arī Deivs Diks – aizrauj mūs

ar savu pārlicību, degsmi un, jā, arī niknumu, citu pēc cita liekot priekšā gadījumus, kad putni miruši mokpilnā nāvē no indes, kad aplaupītas putnu ligzdas, uzskatot to par interesantu hobiju, kad putns, noķerts slazdā, sagaida savu nāvi no šoka un pārguruma, karājoties ar galvu uz leju...

Tomēr grāmata nav tikai drūms dažādu noziegumu uzskaitījums. Tas ir arī stāsts par pašu autoru un cilvēkiem, ar ko viņam iznācis tikties un sadarboties. Šajā stāsta šķautnē netrūkst ne humora, ne piedzīvojumu. Grāmatas sākuma daļa – par autora ceļu no vienpadsmitgadīga zēna ar interesi par dzīvo dabu līdz RSPB darbiniekam – ir gandrīz paša Džeralda Darela cienīgs darbs. Žēl, ka grāmatas beigās jau sastopam vīru, kurš vilies policijā, tiesu sistēmā

un pat savā bijušajā darbavietā, paveicis daudz, bet sapratis, ka cīņa pret noziegumiem pret dabu ir nebeidzama. Kā redzams, šī grāmata mani uzrunāja, tāpēc trūkumus tajā atrast nebija viegli. Bet tomēr... Pirmkārt, gribu pakratīt ar pirkstu izdevējam, kuru iepriekš uzslavēju. Grāmatā ir vairāk drukas kļūdu, nekā būtu pieļaujams. Otrkārt, lai gan tā ir šādas grāmatas neizbēgama specifika, vismaz man lasīšanu reizēm apgrūtināja nespēja izprast Skotijas likumdošanas un tiesu sistēmas nianšes.

Visbeidzot gribu pateikt, ka mana otrā kļūda, sākot lasīt šo grāmatu, bija pieņēmums, ka uz Latviju tajā aprakstītās problēmas neattiecas...

VIESTURS ĶERUS,
viesturs@lob.lv